Minna-Mari Kaila
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

1.6.2016

Eduskunnan maatalousjaosto

HE 88/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 toiseksi lisätalousarvioksi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää pyydettynä lausuntonaan seuraavaa:

Maatalouden maksuvalmiusongelmat ovat tällä hetkellä arkipäivää monella suomalaisella maatilalla. Viimeisten kahden vuoden aikana tuottajahinnat ovat laskeneet voimakkaasti markkinahäiriöiden takia. Myös maataloustukiin käytettävissä olevat määrärahat ovat pienentyneet, tukien vastikkeellisuus lisääntynyt ja tukimaksatusten aikataulut myöhentyneet.

Luonnonvarakeskuksen ennusteen mukaan maatalouden yhteenlaskettu yrittäjätulo koko maassa laskee vuoden 2014 noin 558 milj. eurosta vuonna 2015 noin 350 milj. euroon. Maataloustulo on laskenut vuoden 2010 jälkeen jatkuvasti. Luonnonvarakeskuksen mukaan vuoden 2015 maataloustulo laskee vuoden 2010 maataloustulosta (892 milj. euroa) jo noin 60 prosenttia.

Tulovirtojen ehtyminen menojen pysyessä ennallaan horjuttaa tilojen maksuvalmiutta ja ajaa yrityksiä selvitystilaan. Maksuvalmiuden ja kannattavuuden näkökulmasta vaikeimmassa tilanteessa ovat tuotantoon panostaneet yrittäjät, jotka ovat investoineet vahvasti tuotantoon viime vuosina. Näiden tilojen varaan perustuu suomalaisen ruuantuotannon tulevaisuus ja huoltovarmuus. Suomalaisen ruokaketjun toiminta ja noin 300 000 työpaikan säilyminen kotimaassa edellyttää, että jokainen ruokaketjun osa alkutuotannosta kauppaan on kannattavaa.

Vuoden 2016 toinen lisätalousarvio

MTK on edellyttänyt hallitukselta toimia, joiden avulla nyt kriisiytyneiden, mutta normaalitilanteessa kannattavien tilojen toiminta saataisiin turvattua. Maa- ja metsätalousministeriö esitti maataloudelle 48 miljoonan kriisipakettia vuoden 2016 toisessa lisätalousarviossa.

Lopullisessa esityksessä maatalouden kriisitukiin ei kohdenneta lainkaan varoja. Euroopan komissio ei myöskään ole myöntämässä jäsenvaltioille kriisitukea, vaan siirtää vastuun edelleen jäsenvaltioille. Hallituksen päätös siirtää maatalouden kriisipaketti toisesta lisätalousarviosta myöhemmälle syksyyn vaikeuttaa nyt maatilojen tilannetta entisestään. Päätösten ja toimenpiteiden toteutuksen pitkittyminen pakottaa normaalitilanteessa kannattavia tiloja lopettamaan toimintaansa ja lisää kriisituen tarvetta entisestään.

Vuoden 2016 toisessa lisätalousarviossa kohdennetaan maaseutuviraston toimintamenoihin maataloustukien toimeenpanoa varten 970 000 euron lisämääräraha. Lisämäärärahalla pyritään parantamaan Maaseutuviraston toimeenpanokykyä.

MTK toteaa, että tukien oikea-aikainen maksaminen ja maksuaikataulujen pysyvyys on ehdotonta maatilojen talouden ja viranomaistoiminnan uskottavuuden kannalta. Resurssipulasta aiheutuneet tukimaksatusten viivästymiset ovat pahentaneet maatilojen taloustilannetta entisestään.

Helsingissä 1.6.2016

Minna-Mari Kaila
Maatalousjohtaja